

Kohtuasi C-13/21

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

4. jaanuar 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Judecătoria Miercurea Ciuc (Miercurea Ciuci esimese astme kohus, Rumeenia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

10. november 2020

Kaebaja:

Pricoforest SRL

Vastustaja:

Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier (ISCTR)

[...]

JUDECĂTORIA MIERCUREA-CIUC

(MIERCUREA-CIUCI ESIMESE ASTME KOHUS)

[...]

EELOTSUSETAOTLUS

Judecătoria Miercurea-Ciuc (Miercurea-Ciuci esimese astme kohus, Rumeenia) palub omal algatusel [...] Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 267 alusel

EUROOPA LIIDU KOHTUL

vastata järgmistele eelotsuse küsimustele, mis puudutavad määruse nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punkti b tõlgendamist, sest vastavat otsust on tarvis põhikohtuasja [...] lahendamiseks.

1. Kas määruse nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punktis b kasutatud mõistet „100 km raadiuses“ tuleb tõlgendada nii, et kaardil ettevõtja asukohta ja sihtkoha vahele tõmmatud sirge joon peab olema alla 100 km, või nii, et vahemaa, mille sõiduk tegelikult läbis, peab olema alla 100 km?

2. Kas määruse nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punkti b tuleb tõlgendada nii, et selles sättes silmas peetud niisuguste vedude tegemine kuu aja jooksul – millest mõni tehakse 100 km raadiuses ettevõtja asukohast ja mõni väljub sellest raadiusest, kontekstis, kus määruse nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punktis b nimetatud olukorra suhtes riigisisises õigusnormis kehtestatud erandi alusel seda määrust ei kohaldata – toob kaasa selle, et erandina ei kohaldata seda määrust kõikide asjaomaste vedude suhtes või ainult nende suhtes, mis [ei välju] 100 km raadiusest, või siis kummagi suhtes nendest?

Vaidluse ese. Asjakohased faktilised asjaolud

- 1 **Kaebusega**, mis kanti Judecătoria Miercurea-Ciuci (Miercurea-Ciuci esimese astme kohus) kohtuasjade nimekirja 25. septembril 2020, esitas Pricoforest SRL kaebuse (*plângere contravențională*) Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutieri (riiklik maanteeveo kontrollimise inspektsioon) vastu [...] protokollile peale, paludes selle tühistada või teise võimalusena asendada kohaldatav rahatrahv hoiatusega.
- 2 Põhjendustes märgitakse, et 2. septembril 2020 kell 9.43 peatas riikliku maanteeveo kontrollimise inspektsiooni kontrolliüksus 125. maantee 16. kilomeetril sõidukite kombinatsiooni, mida kaebaja kasutab puidu ja puitmaterjalide veoks, mis koosnes autost registreerimisnumbriga NT 89 YZO ja poolhaagisest registreerimisnumbriga NT 69 YZO ning mida juhtis [...], kusjuures see üksus küsis [juhilt] sõidumeerikukaarti. Seejärel edastati kaebaja asukohta see vaidlustatud protokoll, millega kohaldati tema suhtes rahatrahvi selle eest, et ta oli ajavahemikul 17.–18. august 2020 ületanud ööpäevase maksimaalse sõiduaja 5 tunni ja 56 minuti võrra ning 25. augustil 2020 lühendanud ööpäevast puhkeperioodi veel 2 tunni võrra.

[lk 2]

- 3 Kaebaja väitis, et valitsuse dekreeti nr 37/2007, millega määratletakse sõidukijuhtide sõiduaegade, vaheaegade ja puhkeperioodide pikkuse ja nende tegevuse salvestamise seadmete kasutamise eeskirjade kohaldamise raamistik (Ordonanța Guvernului nr. 37/2007 privind stabilirea cadrului de aplicare a regulilor privind perioadele de conducere, pauzele și perioadele de odihnă ale conducătorilor auto și utilizarea aparatelor de înregistrare a activității acestora), kohaldatakse ainult juhtide suhtes, kes teevad maanteeveotoiminguid, mida käsitleb määrus nr 561/2006, ning selles määruses on nähtud ette, et selles sätestatud ei kohaldata erandina veotoimingute suhtes, mis tehakse sõidukitega, mida metsandusettevõtjad kasutavad või võtavad ilma juhita rendile kaubaveoks

oma äritegevuse raames ettevõtte asukohast kuni 100 km raadiuses, – säte, mis on olemas ka riigisisiseses õiguses.

- 4 Teise võimalusena palus kaebaja asendada rahatrahv hoiatusega.
- 5 Oma õiguslikku käsitlust põhjendas ta viitega eespool näidatud normatiivaktidele.
- 6 Oma väidete tõendamiseks esitas ta vaidlustatud protokoll ja muid dokumente ning palus, et ära kuulataks tunnistaja.
- 7 Vastustaja, riiklik maanteeveo kontrollimise inspeksioon esitas **vastukaebuse**, milles ta palus, et kaebus jäetaks rahuldamata ning vaidlustatud protokoll jäetaks õiguspärase ja põhjendatuna muutmata.
- 8 Ta väitis oma põhjendustes sisuliselt, et kaebaja pani toime rikkumise, mis seisneb selles, et ööpäevast maksimaalset 10-tunnist sõiduaega ületati 5 tunni võrra või rohkem, ning rikkumise, mis seisnes selles, et ööpäevast lühendatud minimaalset puhkeperioodi lühendati 2 tunni võrra või enam. Ta märkis ka, et töötaja, kes rikkumise tuvastas, kirjeldas tegu, mis kujutab endast rikkumist, näidates ära kõik asjaolud, mille põhjal võib hinnata teo raskust; vastustaja juhtis ka tähelepanu, et koostatud protokollil puhul eeldatakse, et see on õiguspärane ja tõene, ning toonitas ka, et sõiduaegade ja puhkeperioodide järgimata jätmine on tegu, mis on väga ühiskonnaohtlik, sest seab ohtu liiklusohutuse ja teiste liiklejate turvalisuse, kuna väsimus ja välja puhkamata olek on liiklusõnnetuste peamised põhjused.
- 9 Õigusliku alusena viitas ta määrusele (EÜ) nr 561/2006, otsusele 2009/959/EL, valitsuse otsusele (Hotărârea Guvernului) nr 1088/2011, valitsuse dekreedile nr 26/2011, valitsuse dekreedile nr 37/2007, transpordi- ja taristuministri dekreedile (Ordinul ministrului transporturilor și infrastructurii) nr 980/2011, valitsuse dekreedile nr 27/2011, määrusele (EÜ) nr 1071/2009, määrusele (EÜ) nr 1072/2009 ning määrusele (EÜ) nr 1073/2009.
- 10 Oma väidete tõendamiseks esitas ta kirjalikud dokumendid ja fotomaterjalid.
- 11 Vastustaja esitas 6. novembril 2020 **kirjalikud seisukohad**, milles täpsustas, et määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punktis b sätestatud erandi puhul on peetud silmas vedu rangelt 100 km raadiuses kohast, kus on ettevõtja asukoht, mis on Neamți maakonnas asulas nimega Pîtiligeni, ning et sõiduk peeti kontrollimiseks kinni Harghita maakonnas Bălani linnas, mis asub 130 km kaugusel ettevõtja asukohast.
- 12 Kaebaja esitas **repliigi**, milles väitis, et ta ei vaidle vastu mitte sellele, mille juhi kasutatud *sõidumeerikukaart* oli registreerinud [...], vaid viisile, kuidas näidud tuvastanud töötaja neid tõlgendas, sest ta kasutas aruannet, mille genereeris programm TachoScan Control, võtmata arvesse muid dokumente, mis juhul, kui neid oleks nõutud, oleksid viinud järeldusele, et ajavahemikud, mille on registreerinud sõidumeerikukaart, puudutavad teatavat liiki vedu, mille suhtes ei kohaldata määruse nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punktis b sätestatud. Ta täpsustas

ka, et töötaja, kes näidud tuvastas, võrdsustas 100 km raadiuse vahemaaga mööda maanteed kahe eespool nimetatud asula vahel.

- 13 Faktilise olukorra kohta märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et protokollist [...] ilmneb, et 2. septembril 2020 kell 9.43 peeti 126. maantee 16. kilomeetril, Harghita maakonnas Bălani asulas kinni ja kontrolliti teel sõidukite kombinatsiooni, mis koosnes autost registreerimisnumbriga NT 89 YZO ja poolhaagisest registreerimisnumbriga NT 69 YZO, mida kaebaja kasutas veoloa tõestatud ära kirja [...] alusel ning mida juhtis juht [...], kes tegi kaupade (puit ja puitmaterjalid) riigisisest tasulist maanteevedu. Kontrollimisel tuvastati tehtud kontrollide ja juhile kuuluvalt sõidumeerikukaardilt alla laaditud andmete analüüsi tulemusena [lk 3] programmi TachoScan Control abil ööpäevase maksimaalse 10-tunnise sõiduaja ületamine 5 tunni võrra või enam, kui selle ületamine on lubatud, st kella 05.15-st 17. augustil 2020 kuni kella 19.23-ni 18. juunil [tlk: tõenäoliselt on silmas peetud „augustil“] 2020 sõitis juht kokku 15 tundi ja 56 minutit, samas kui ööpäevane maksimaalne sõiduaeg on 10 tundi, st ta ületas selle 5 tunni ja 56 minuti võrra. See asjaolu on tingitud sellest, et nimetatud ajavahemikul pidi juht seaduse järgi tegema ööpäevase puhkeperioodi, mille kestus on minimaalselt 9 tundi, kuid pikim periood oli ainult 6 tundi ja 48 minutit. Selle eest sai kaebaja rahatrahvi 9000 leud (või 4500 leud, kui rikkumise toimepanija tasub summa 15 päeva jooksul). Tuvastati ka, et lühendatud ööpäevast puhkeperioodi lühendati 2 tunni võrra või rohkem, samas kui seda on võimalik vähendada kuni 9 tunnini: 25. augustil 2020 kella 00.54-st kuni 04.24-ni tegi juht seega [...] ööpäevase puhkeperioodi, mis oli kõigest 3 tundi ja 30 minutit, samas kui ööpäevane minimaalne puhkeperiood oli seaduse kohaselt 9 tundi ning seega vähendati seda perioodi 5 tunni ja 30 minuti võrra. Selle eest sai kaebaja rahatrahvi 4000 leud (või 2000 leud, kui rikkumise toimepanija tasub summa 15 päeva jooksul).
- 14 Kaebajast äriühingu asukoht on Pipirigi kommuun Neamți maakonnas.
- 15 Kaebaja esitas kohtule 3 saatelehte (puidu vedu), ühe 17. augusti 2020. aasta [saatelehe] veo kohta Târgu Neamți asula raadiuses (kaugus asukohast maanteed pidi umbes 30 km), ühe saatelehe, mis kandis 25. mai 2020. aasta kuupäeva, veo kohta Pipirigi kommuunist Neamți maakonnas Rădăuți linna Suceava maakonnas (kaugus maanteed pidi umbes 120 km) ning ühe saatelehe, mis kandis 2. septembri 2020. aasta kuupäeva veo kohta Sândominici kommuunist Harghita maakonnas Bogdănești kommuuni Suceava maakonnas (vahemaa mööda maanteed umbes 180 km).

Kohaldatavad riigisisised õigusnormid. Asjakohane riigisisene kohtupraktika

Valitsuse dekreet nr 37/2007, millega määratletakse sõidukijuhtide sõiduaegade, vaheaegade ja puhkeperioodide pikkuse ja nende tegevuse salvestamise seadmete kasutamise eeskirjade kohaldamise raamistik (privind stabilirea cadrului de

aplicare a regulilor privind perioadele de conducere, pauzele și perioadele de odihnă ale conducătorilor auto și utilizarea aparatelor de înregistrare a activității acestora):

„Artikkel 1

1. Käesoleva dekreediga kehtestatakse selliste eeskirjade kohaldamise raamistik, mis käsitleb niisuguste juhtide sõiduaegu, vaheaegu ja puhkeperioode, kes teevad maanteeveotoiminguid, mida käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide ühtlustamist ja millega muudetakse nõukogu määrusi (EMÜ) nr 3821/85 ja (EÜ) nr 2135/98 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3820/85 (edaspidi „määrus (EÜ) nr 561/2006“), või maanteeveotoiminguid, mida käsitleb rahvusvahelisel autoveol töötava sõiduki meeskonna tööalane Euroopa kokkulepe (AETR), mida edaspidi nimetatakse AETR-kokkulepe.

2. Käesoleva dekreediga kehtestatakse selliste eeskirjade kohaldamise raamistik, mis käsitleb selliste sõiduaegade, vaheaegade ja puhkeperioodide salvestamise süsteemide (edaspidi „sõidumeerikud“ ja „digitaalsed sõidumeerikud“) kasutamist, nagu on määratletud muudetud ja täiendatud nõukogu 20. detsembri 1985. aasta määruse (EMÜ) nr 3821/85 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta I lisas ja IB lisas.

3. Käesoleva dekreediga kehtestatakse selliste eeskirjade kohaldamise raamistik, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta määruses (EL) nr 165/2014 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3821/85 [lk 4] autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 561/2006, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigusnormide ühtlustamist

[...]

Artikkel 2

Veotoimingute suhtes, mida on peetud silmas määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punktides a–d, f–h ja i–p, ei kohaldata erandina selles määruses sätestatud Rumeenia territooriumil.

Põhjused, miks kohus eelotsusetaotluse esitab

- 16 Mis puudutab esimest esitatud küsimust, siis eelotsusetaotluse esitanud kohus otsustas Euroopa Kohtu poole pöörduda seepärast, et mõiste „raadius“ võib tähistada vahemaad, milleni ulatub tegevus selle keskpunkti ümber, kust tegevus lähtub. Niisuguse tõlgenduse korral ei tohi vedu toimuda kaugemal kui 100 km raadiuses ettevõtja asukohast, kuid sõiduk võib siiski läbi sõita üle 100 km, kui

läbisõidetav tee ei ole sirgjooneline. Selle mõiste tõlgendamine määruse nr 561/2006 mõttest lähtudes eeldaks siiski, et mõiste „raadius“ peab tähistama faktiliselt vahemaad, mille sõiduk tegelikult läbi sõitis (vahemaa maanteel), sest selle määruse eesmärk on parandada nende töötajate sotsiaalseid tingimusi, kelle suhtes seda kohaldatakse, ning liiklusohutust üldiselt. Neid eesmärke ei ole võimalik saavutada, kui mõiste „raadius“ artikli 13 lõike 1 punkti b tähenduses on seotud veoga ringi piires, milles raadius on 100 km ja kese ettevõtja asukoht, sest tegelikkuses on võimalik teha vedusid, mille puhul on vahemaa maanteed pidi palju pikem, kuid sellest ringist ei väljuta, olenevalt marsruudi osast, millel liigutakse.

- 17 Segadust selle regulatsiooni puhul süvendavad muud viited määruses ette nähtud vahemaale:
- määruse põhjenduses 24 on kasutatud [väljendit] „**teekond ei ole pikem kui 50 km**“; siin on Euroopa Liidu seadusandja kavatsus selge, sest tegemist on teekonnaga maanteel;
  - artikli 3 punkt a käsitleb sõidukeid, mida kasutatakse regulaarseks reisijateveoks, **kui liini pikkus ei ületa 50 km**;
  - artikli 3 punktis f on nimetatud sihtotstarbelisi teisaldussõidukeid, mida kasutatakse **100 km raadiuses nende asukohast**;
  - artikli 5 lõike 2 punktis a [on märgitud järgmist]: „[...] autovedu teostatakse ühes liikmesriigis 50 km raadiuses sõiduki paiknemiskohast, kaasa arvatud kohalikud omavalitsused, mille keskused jäävad nimetatud raadiusse“;
  - artikli 16 lõike 1 punktis b on nimetatud regulaarset rahvusvahelist reisijatevedu, mille marsruudi lõpp-punktid asuvad linnulennul mitte rohkem kui 50 km kaugusel kahe liikmesriigi vahelisest piirist ja mille liini pikkus ei ületa 100 km.
- 18 Seega viitab seadusandja määruse põhjenduses 24 ja artikli 3 punkti a sõnastuses selgelt [...] läbisõidule (st vahemaale maanteed pidi, mille sõiduk tegelikult läbi sõitis) ning artikli 16 lõike 1 punktis b [...] asjaolule, et marsruudi lõpp-punktid peavad asuma linnulennul mitte rohkem kui 50 km kaugusel, samuti asjaolule, et liini pikkus ei või ületada 100 km. Seevastu muudes olukordades kasutab seadusandja mõistet „raadius“, mis rangelt grammatiliselt tõlgendatuna tähendab, et olenemata vahemaast, mille juht läbi sõitis, ja veo ajast ei kohaldata selles määruses sätestatud, mis eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates ei vasta selle regulatsiooni eesmärgile.
- 19 Pooltevahelise vaidluse lahendus sõltub nende õiguslike probleemide lahendusest, sest on võimalik, et vedu, mille kaebaja väidab end olevat teinud vastavalt esitatud dokumentidele, ei välju [lk 5] ringist raadiusega 100 km ja keskmega kaebaja enda asukohas, kuid vahemaa, mille sõiduk tegelikult läbis, võib mõne veo puhul siiski ületada 100 km.

- 20 Teist küsimust õigustab asjaolu, et määruses nr 561/2006 on sätteid, milles ei ole viidatud mitte üksnes ööpäevasele puhkeperioodile, vaid ka iganädalasele puhkeperioodile. Kontekstis, kus määruse nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punktis b kirjeldatud olukorra suhtes on riigisiseses sättes kehtestatud erand, mille kohaselt seda määrust ei kohaldada ning tehakse vedusid, mida on silmas peetud selles sättes ning millest mõned jäävad 100 km raadiusse ettevõtja asukohast ja mõned ulatuvad sellest raadiusest välja, tekib probleem, kas määrust saab kohaldada ainult nende viimaste vedude suhtes. Konkreetselt ei ole mõeldamatu kohaldada määrust ööpäevase puhkeperioodi puhul osaliselt ainult päevadel, mil tehakse niisugust liiki vedusid, kuid selline osaline kohaldamine muudaks võimatuks iganädalase puhkeperioodi järgimise kontrolli. Seega tuleb määruse nr 561/2006 artikli 13 lõike 1 punktis b sätestatud erandit tõlgendada kas nii, et ettevõtja suhtes, kes tegeleb tavaliselt veoga nii, et ei välju 100 km raadiusest, ei kohaldata seda määrust ka juhul, kui ta väljub sellest raadiusest, või nii, et kui ta teeb vähemalt mõne veo väljaspool seda raadiust, tähendab see automaatselt, et määrust kohaldatakse kõikide vedude suhtes, mis asjaomane ettevõtja teeb.
- 21 Käsitletaval juhul on nii, et kuigi tuvastatud rikkumised kujutavad endast ööpäevase sõiduaja ja ööpäevaste puhkeperioodide eiramist, mõjutab vastus esitatud küsimusele lahendust [põhi]kohtuasjas, sest see, kui kõik tehtavad veod jäetakse käsitletaval juhul määruse kohaldamisalast välja – isegi kui mõned tehakse väljaspool 100 km raadiust –, tooks kaasa selle, et nõustutakse sellega, et kaebajal ei lasu mingit süüd.

TÖÖDOKUMEN